

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Ilmastoyhteistyö Kohti hiilineutraalia Varsinais-Suomea

Työpaja 26.3.2019
Turku

Haaste huhtikuussa 2017

HINKU-kunnat ja Turku haastoivat kunnat ja muut toimijat tavoittelemaan yhdessä ja yhteistyössä hiilineutraalia Lounais-Suomea vuoteen 2040 mennessä ja laatimaan tiekartan 80 %:n päästövähennyksen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta.

Globaalista paikalliseen – toimenpiteitä tarvitaan kaikilla tasoilla

- YK Pariisi 2015: Hiilineutraaliteetti vuonna 2050
- EU-tavoite 2030: Min. -40% päästövähennys vuodesta 2005
- Suomi:
 - Energia- ja ilmastostrategia 2030
 - Keskipitkän aikavälin ilmasto-ohjelma 2030 KAISU
 - Taakanjakosektorin päästövähennystavoite -39% vuodesta 2005 vuoteen 2030
 - Sektorit: liikenne, maataloustuotanto, energiantuotanto uusiutuvilla, maankäytön muutokset, rakennusten erillislämmitys ja energiatehokkuus, jätteenkäsittelyn menetelmät, julkiset hankinnat sekä kuluttajien valinnat asumisessa, liikkumisessa ja ruuassa.

Kansalaiset heränneet toimimaan

- Ilmastonmuutosta koskevan keskustelun ja tavoitteiden asettamisen tausta tiedemaailmassa, valtioiden kv-yhteistyössä, hallinnollisessa valmistelussa ja yleispoliittisissa linjauksissa.
- Kansalaisyhteiskunta tulee vauhdilla poliitikkoja ja virkamieskuntaa puolitiehen vastaan; katseet suunnataan myös yrityksiin.
 - Erilaisia kampanjoita ja tapahtumia sekä käytännössä että sosiaalisessa mediassa
- Maakuntien osaamista, vaikutusvaltaa ja resursseja tarvitaan mukaan.

TULEVAISUUS
ON MEIDÄN
KASSAMME

RESPECT
YOUR
MOTHER

Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia CANEMURE –hanke 2018-2024

- Hankekonsortio, jonka vastuutaho on Suomen ympäristökeskus SYKE, mukana kaikkiaan 22 partneria, budjetti 15,3 M€.
- Rahoitusta EU:n LIFE Integrated Programmes –ohjelmasta.
- Mukana seitsemän maakuntaa, joissa kaikissa alueen ilmastotyötä koordinoiva osahanke.
 - Varsinais-Suomi, Satakunta, Uusimaa, Päijät-Häme, Pirkanmaa, Etelä-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa
- Varsinais-Suomen osahankkeen vetovastuussa ELY-keskus, toteutus yhteistyössä V-S liiton ja Valonian kanssa.
- Avainroolissa on **ilmastoyhteistyöryhmä** kaikissa maakunnissa.
- Seitsemän maakunnan alueella myös käytännön osahankkeita.

Kohti hiilineutraalia Varsinais-Suomea -osahanke

- Ilmastoyhteistyöryhmä ohjaamaan ja suunnittelemaan maakunnan ilmastotyötä.
- Tiekartan laatiminen KAISUn tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Kuntien, yritysten ja muiden toimijoiden aktivoiminen yhteistyöhön, asettamaan omia tavoitteitaan ja toteuttamaan konkreettisia toimenpiteitä.
- Maakunnassa tehtävien toimien dokumentointi ja hankkeiden ja toimenpiteiden vaikutusten seuranta.
- Rahoituksen saaminen maakunnan hankkeille ja uusien T&K-hankkeiden synnyttäminen.
- Käytännön neuvonta edelläkävijäkunnille.

Mitä uutta hanke tuo alueen ilmastotyöhön

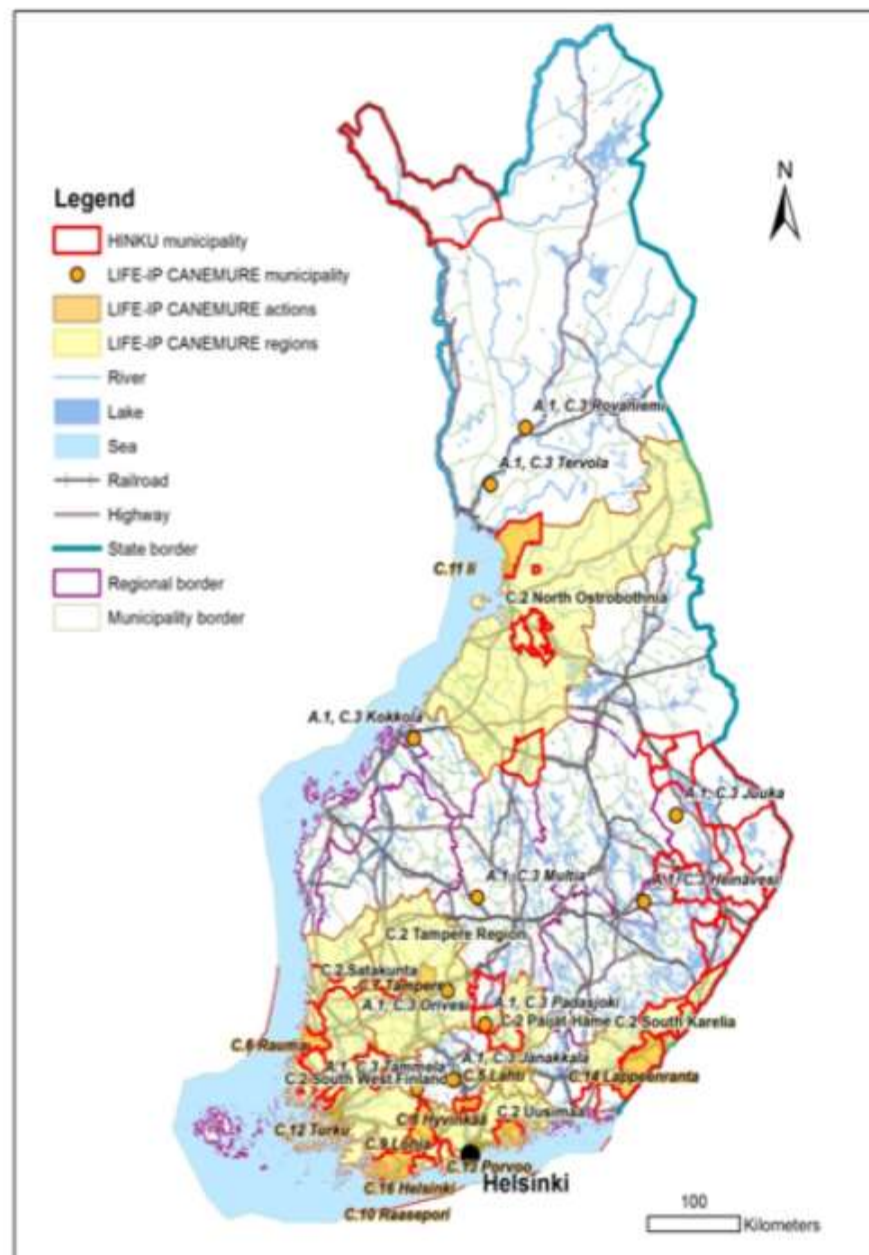
- SYKE-johtoisen **asiantuntijapalvelukeskuksen tuki**
 - verkostoi asiantuntijat, alueelliset yhteistyöryhmät, kunnat ja käytännön toimijat
 - tietoa parhaista ratkaisuista
 - laskentatyökaluja eri sektoreiden päästövähennysten vaikutuksista ja kustannuksista
 - seurantaindikaattoreita
 - tutkimustietoa
 - koulutusta ja neuvontaa
 - vertailtavuutta maakuntien välille

Projektialue

- CANEMURE-toimenpiteet
- CANEMURE-alueet
- HINKU-kunnat

SYKE

Actions A.2, C.1 and C.4 are not location-specific. Test sites for C.15 will be selected mainly outside of the areas presented in this map.

Maa- ja metsätalouden päästöt turvemaidella (Luke)

Älykäs, vähähiilinen liikkuminen

- Liityntä joukkoliikenteen runkoverkkoon Tampereen kaupunkiseudulla (Tampere)
- Liikenteen uudet käyttömuodot ja palvelut (Hyvinkää)
- Sähköautojen älykkäät latauspisteet (Tammisaaren Energia)

Rakennusten energiatehokkuus

- Vähähiiliset ratkaisut korjausrakentamisessa (Lahti)
- Ilmastonäkökulma Lohjan asuntomessuprojektissa – Vähähiilinen rakentaminen (Lohja)
- Julkisten rakennushankkeiden energiatehokkuuden ja kokeellisuuden tukeminen (Turku)

Hajautettu uusiutuva energia

- Energiatehokkuuden edistäminen, uusiutuvan energian käyttö rakennuksissa – digitaaliset ratkaisut (Porvoo)
- Energiatehokkuuden ja kaksisuuntaisen lämpökaupan edistäminen pilotoinnin kautta (Turku)
- Uudentyyppinen lämpöakku kaukolämpöverkossa (Lappeenranta)

Kaupunkisuunnittelu- prosessit, hiilinielut

- Hiilinielujen, ekosysteemipalveluiden ja älykkään liikkumisen edistäminen muuttuvissa kaupunginosissa (Turku)
- Hillintä ja sopeutuminen alue- ja kaupunkisuunnittelussa (IL & SYKE)
- Hiilineutraalin asuinalueen suunnittelu (Hyvinkää)
- Betoni hiilinieluna (Rakennustuoteteollisuus Ry)

Vähähiilinen tuotanto ja kulutus

- Teollisuusalueen älykäs instrumentointijärjestelmä (Rauma Seaside Industry Park)
- Kotitalouksien vähähiiliset ratkaisut (Iilaakso Oy)
- Vähähiilisten hankintojen edistäminen ja hiilijalanjälkikriteerit hankinnoissa (Helsingin kaupunki)

CANEMUREn tavoitteet

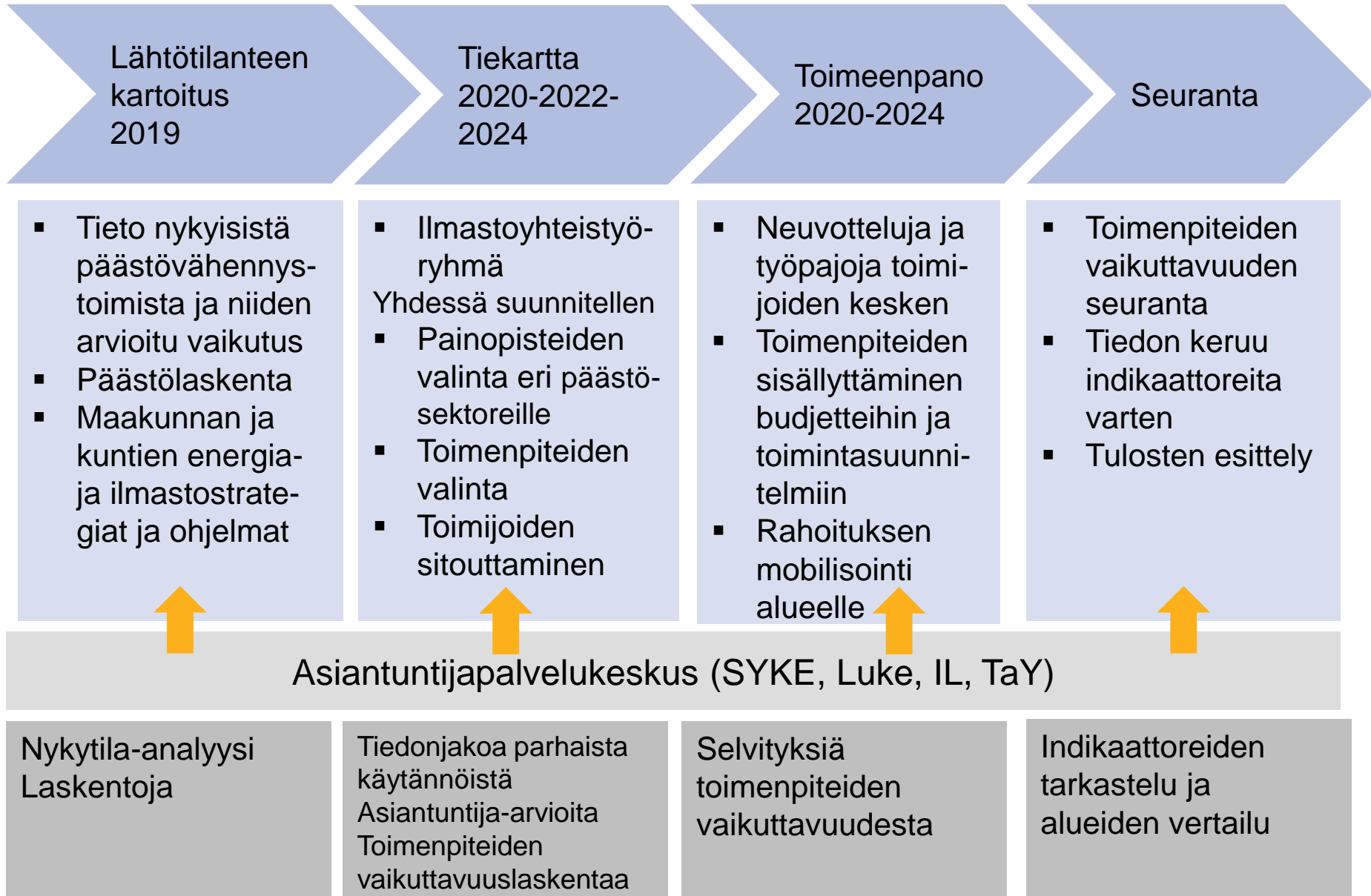
- edistää älykästä ja vähähiilistä liikkumista
- vähentää maa- ja metsätalouden päästöjä turvemailla
- parantaa rakennusten energiatehokkuutta
- edistää hajautettua uusiutuvan energian tuotantoa
- tukea kestäviä kaupunkisuunnitteluprosesseja
- luoda edellytyksiä vähähiiliselle tuotannolle ja kulutukselle
- parantaa ilmastonmuutoksen hillinnän synergioita ilmastonmuutoksen sopeutumisen sekä kiertotalouden kanssa
- Päästövähennysten saavuttaminen edellyttää systemaattista ja tavoitteellista monialaista yhteistyötä.

Työpajan tarkoitus ja tavoite

- Miten voimme onnistua Hiilineutraali Varsinais-Suomi 2040 – tavoitteen saavuttamisessa?
 - Mitä se edellyttää meiltä ja muilta?
 - Mitä voimme tarjota?
 - Mitä mahdollisuuksia ilmastoyhteistyö tarjoaa?
 - Miten tulisi edetä?
- Tarvitaan **yhteistyöryhmä** tunnistamaan mahdollisuuksia, asettamaan painopisteitä, valitsemaan toimenpiteitä >> rakentamaan tiekarttaa hiilineutraalin maakunnan saavuttamiseksi.

Hiilineutraali Lounais-Suomi 2040 -tiekarttaprosessi

Ilmastoyhteistyöryhmä

- Asiantuntemusta tiekartan suunnitteluun ja ratkaisujen löytämiseen pitkin matkaa.
- Yhteys ryhmän jäsenten taustaorganisaatioihin ja edelleen laajalti sidosryhmiin (tiedonvaihto).
- Kaikkien kuntien aktivointi mukaan.
- Kokoukset 3-4 kertaa vuodessa
 - toukokuussa, syyskuussa ja marraskuussa
 - lokakuun alussa maakuntaohjelman kumppanuusseminaari, teemana ilmastonmuutos.
- Työn etenemistä valmistelee ja vie käytäntöön projektiryhmä
 - ELY-keskus: Merja Haliseva-Soila, Nina Myllykoski
 - Varsinais-Suomen liitto / Valonia: Aleksis Klap, Riikka Leskinen, Liisa Harjula.

